

ZAMONAVIY JAMIYATDA MADANIYATNING AHAMIYATI

Shigabudinova Dina Yasaviyevna –

mustaqil PhD ilmiy darajasi izlanuvchi,

Buxoro Davlat Universiteti, “Xorijiy tillar” fakulteti,

“Fakultetlararo chet tillar” kafedrasida o'qituvchisi,

Buxoro, O'zbekiston.

Аннотация

В данном тезисе освещается роль и значение культуры в жизни современного общества. Культура рассматривается как важный фактор, влияющий на формирование мировоззрения человека, его духовных ценностей и социальной активности. Также анализируется взаимосвязь культуры с образованием, наукой, языком, моральными ценностями и социальными отношениями. В условиях глобализации и развития цифровых технологий рассматриваются изменения культуры, её значение в воспитании нового поколения и влияние на развитие общества. Результаты исследования показывают, что культура является важным фактором устойчивого развития общества, интеллектуального и духовного совершенствования человека.

Ключевые слова: культура, общество, современное общество, человек, духовность, ценность, образование, наука, глобализация, цифровые технологии.

Annotatsiya

Ushbu tezisda zamonaviy jamiyat hayotida madaniyatning o'rni va ahamiyati yoritiladi. Madaniyat insonning dunyoqarashi, ma'naviy qadriyatlari va ijtimoiy faoliyatining shakllanishiga ta'sir ko'rsatuvchi muhim omil sifatida ko'rib chiqiladi. Shuningdek, madaniyatning ta'lim, fan, til, axloqiy qadriyatlar

va ijtimoiy munosabatlar bilan bog'liqligi tahlil qilinadi. Globallashuv va raqamli texnologiyalar rivojlanayotgan hozirgi davrda madaniyatning o'zgarishi, yangi avlod tarbiyasidagi ahamiyati hamda jamiyat taraqqiyotiga ta'siri haqida fikr yuritiladi. Tadqiqot natijalari madaniyat jamiyatning barqaror rivojlanishi, insonning intellektual va ma'naviy kamoloti uchun muhim omil ekanligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: madaniyat, jamiyat, zamonaviy jamiyat, inson, ma'naviyat, qadriyat, ta'lim, fan, globallashuv, raqamli texnologiyalar.

Abstract

This thesis highlights the role and significance of culture in modern society. Culture is viewed as an essential factor influencing the formation of human worldview, spiritual values, and social activity. The interrelation of culture with education, science, language, moral values, and social relations is also analyzed. In the current era of globalization and digital technologies, the transformation of culture, its importance in the upbringing of the new generation, and its impact on social development are discussed. The research results demonstrate that culture is a crucial factor for the sustainable development of society and for the intellectual and spiritual growth of individuals.

Keywords: culture, society, modern society, human, spirituality, values, education, science, globalization, digital technologies.

Kirish

Madaniyat insoniyat taraqqiyoti bilan chambarchas bog'liq bo'lgan muhim ijtimoiy hodisadir. Har bir jamiyat o'zining tarixiy tajribasi, qadriyatlari, urf-odatlarini, tili, ilm-fani va ma'naviy merosi orqali rivojlanadi. Shu sababli madaniyatni jamiyat hayotidan ajratib tasavvur qilish mumkin emas.

Bugungi kunda globallasuv, axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi va xalqlar o'rtasidagi aloqalarning kengayishi madaniyatning jamiyatdagi o'rniga yangicha yondashishni talab qilmoqda. Zamonaviy inson turli madaniyatlar bilan bevosita muloqot qilmoqda, turli axborot manbalaridan foydalanmoqda va yangi ijtimoiy qadriyatlarni o'zlashtirmoqda.

Shu nuqtayi nazardan, zamonaviy jamiyatda madaniyatning ahamiyatini o'rganish dolzarb masalalardan biridir.

Tadqiqotning maqsadi va vazifalari

Tadqiqotning asosiy maqsadi zamonaviy jamiyat hayotida madaniyatning o'rnini aniqlash va uning inson hamda jamiyat taraqqiyotiga ta'sirini yoritishdan iborat.

Ushbu maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalar belgilandi:

madaniyat tushunchasining mazmunini yoritish;
madaniyatning inson hayotidagi o'rnini aniqlash;
madaniyat va jamiyat taraqqiyoti o'rtasidagi bog'liqlikni ko'rsatish;
ta'lim va fanning madaniy rivojlanishdagi ahamiyatini ochib berish;
globallasuv va raqamlashtirish sharoitida madaniyatning o'zgarishini tahlil qilish.

Tadqiqot metodologiyasi

Tadqiqotda analiz va sintez, qiyosiy tahlil, tizimli yondashuv hamda tarixiy yondashuv metodlaridan foydalanildi. Mazkur metodlar orqali madaniyatning

jamiyat hayotidagi turli jihatlarini, uning inson, ta'lim, fan va ijtimoiy qadriyatlar bilan bog'liqligi o'rganildi.

Tadqiqot natijalari

Tadqiqot natijalari madaniyat zamonaviy jamiyat taraqqiyotining muhim omillaridan biri ekanligini ko'rsatadi. Madaniyat insonning dunyoqarashi, fikrlash tarzi, axloqiy qarashlari va jamiyatdagi xulq-atvorining shakllanishiga katta ta'sir ko'rsatadi.

Madaniyat, avvalo, insonning ma'naviy rivojlanishi bilan bog'liq. Inson o'zining tarixiy va madaniy merosini anglash orqali jamiyatdagi o'z o'rnini yaxshiroq tushunadi. Shu bilan birga, madaniy qadriyatlar jamiyat a'zolarini umumiy maqsad va qarashlar atrofida birlashtirishga xizmat qiladi.

Ta'lim madaniyatni rivojlantirish va avloddan avlodga yetkazishning eng muhim vositalaridan biridir. Ta'lim jarayonida nafaqat ilmiy bilimlar, balki jamiyatning tarixiy tajribasi, axloqiy qadriyatlari va madaniy an'analari ham shakllanadi. Shu sababli ta'lim va madaniyat bir-biri bilan uzviy bog'liq bo'lgan ijtimoiy hodisalardir. Fan ham zamonaviy madaniyatning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Ilmiy bilimlarning rivojlanishi insonning tabiat va jamiyat haqidagi tasavvurlarini kengaytiradi. Yangi ilmiy kashfiyotlar va texnologiyalar esa jamiyatning turmush tarzini o'zgartirib, madaniyatning yangi shakllarini yuzaga keltiradi.

Bugungi kunda raqamli texnologiyalarning rivojlanishi madaniyatga ham sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. Internet va ijtimoiy tarmoqlar orqali turli xalqlarning madaniy qadriyatlari tez tarqalmoqda. Bu jarayon madaniyatlararo muloqot uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Shu bilan birga, milliy madaniyat va tarixiy merosni asrash masalasini ham yanada dolzarb qiladi.

Globallashuv sharoitida turli madaniyatlarning o'zaro ta'siri kuchaymoqda. Bunday sharoitda boshqa xalqlarning madaniyatini hurmat qilish bilan birga, o'z milliy va tarixiy qadriyatlarini saqlab qolish muhim ahamiyatga ega.

Zamonaviy jamiyatda madaniyatning yana bir muhim jihati shundaki, u insonning yangi sharoitlarga moslashishiga yordam beradi. Ijtimoiy va texnologik o'zgarishlar tezlashayotgan davrda insondan yangi bilimlarni egallash, tanqidiy fikrlash va turli madaniy muhitlarda samarali muloqot qilish qobiliyati talab etiladi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, madaniyat zamonaviy jamiyatning rivojlanishi va barqarorligini ta'minlovchi muhim omillardan biridir. U insonning ma'naviy va intellektual rivojlanishiga, ijtimoiy munosabatlarning shakllanishiga hamda tarixiy tajribaning avloddan avlodga yetkazilishiga xizmat qiladi.

Ta'lim va fan madaniyatning rivojlanishida alohida o'rin egallaydi. Shu sababli jamiyat taraqqiyotini ta'minlash uchun ta'lim va ilm-fanni rivojlantirish, yosh avlodning madaniy va intellektual salohiyatini oshirish muhimdir.

Globallashuv va raqamlashtirish sharoitida esa zamonaviy texnologiyalardan foydalanish bilan bir qatorda, milliy va umuminsoniy madaniy qadriyatlarni asrashga ham e'tibor qaratish zarur. Madaniy merosni saqlash, ta'lim orqali yosh avlodga yetkazish va turli madaniyatlar o'rtasidagi muloqotni rivojlantirish jamiyatning kelajakdagi taraqqiyoti uchun muhim shartlardan biridir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Arnold M. Culture and Anarchy. London: Smith, Elder & Co., 1869.

2.Eliot T.S. Notes Towards the Definition of Culture. London: Faber and Faber, 1948.

3.Williams R. Culture and Society: 1780–1950. London: Chatto & Windus, 1958.

4.Dewey J. Democracy and Education. New York: Macmillan, 1916.

5.Geertz C. The Interpretation of Cultures. New York: Basic Books, 1973.

5. Мирзиёев Ш.М. Стратегия развития Нового Узбекистана. — Ташкент: Узбекистон, 2022.

6. Khamidov Sh. Traditsionnye znaniya i ustoychivoe razvitie v Uzbekistane. – Tashkent: Fan, 2020.

7. Shigabutdinova D.Ya. The concept of culture in English philosophy // Journal of Contemporary Issues in Business and Government. – 2021. – Vol. 27, No. 1. – P. 757–763.